

UTILIZAREA RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN AGRICULTURA ROMÂNIEI

LECT.UNIV.DR. IOANA ANDA MILIN

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului Timișoara, cal. Aradului, tel. 0740/315464

PROF.UNIV.DR. IOAN FRUJA

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului Timișoara, Timișoara, str. Torontalului nr 9, sc B, ap 8, tel. 0256/442519 sau 0744/521609

The purpose of this study is to present the actual state of the use of labour force in Romania's agriculture, on the basis of the data provided by the Statistical Yearbook of Romania and by the General Agricultural Census (December 2002 – January 2003). The analysis concerns the total of exploitations, the individual ones, as well as the commercial ones that have a definite juridical status.

1. Situația exploatațiilor agricole din România

Conform recensământului general agricol din 2003, în România existau în 2001-2002 un număr de 4.759.700 exploatații agricole, din care 99,5% de tip individual și 0,5% unități cu personalitate juridică, respectiv 4.736.600 și 23.100.

Tabel 2. Exploatațiile agricole din România¹⁰⁰

Denumire	Număr exploatații	Pondere din total
TOTAL din care:	4.759.700	100,0
Exploatații individuale	4.736.600	99,5
Exploatații comerciale cu personalitate juridică	23.100	0,5

Mărimea medie a unei exploatații în SAU (suprafața agricolă utilizată) era de 2,93 ha, din care în exploatații individuale 1,63 ha și în cele comerciale cu personalitate juridică 269,3 ha.

În anul 2002 exploatațiile agricole din România dispuneau de o suprafață agricolă utilizată de 13.939.500 ha, din care teren arabil 8.758.900 ha, pășuni și fânețe naturale 4.634.600 ha, grădini familiale 202.100 ha și alte culturi permanente 343.900 ha.

¹⁰⁰ Recensământul General Agricol din 02.12.2002 – 31.01.2003

Tabel 2. Suprafața agricolă utilizată pe tipuri de exploatații¹⁰¹

Denumire	Suprafața agricolă utilizată în mii ha (SAU)	Pondere din total SAU	Mărime medie a unei exploatații în ha
TOTAL din care:	13939,5	100,0	2,93
Exploatații individuale	7715,6	55,4	1,63
Exploatații comerciale cu personalitate juridică	6223,9	44,6	269,3

2. Înzestrarea tehnică a agriculturii

Conform recensământului, suprafața agricolă utilă ce revenea pe un tractor fizic era de 50,5 ha, din care în exploatațiile individuale 40,7 ha și în cele comerciale de tip juridic 89,2 ha, grad de înzestrare tehnică cu mult sub media UE și chiar a unor țări recent primite în UE: Polonia, Ungaria, Slovacia.

3. Efectivul de animale

În anul 2002 în agricultura României reveneau în medie pe o exploatație 0,6 capete bovine, din care în exploatații individuale 0,58 capete, iar în cele de tip comercial 5,8 capete.

Nivelul redus al efectivelor se manifestă și în cazul suinelor (porcine), unde în același an reveneau 1,73 capete în media pe exploatație, din care în cele de tip individual 1,47 capete, iar în cele de tip comercial 54,5 capete.

Situație era relativ mai bună la păsări, unde încărcătura era de 17,2 capete pe exploatație, din care în cele individuale 12,5 capete, iar în cele de tip comercial 985 capete.

4. Utilizarea resurselor de muncă

În anul 2003, populația ocupată în agricultură era de 3.286.000 persoane, din care în exploatații individuale 93,8%, în societăți agricole 0,4%, salariați 5,6% și patroni 0,2%.

Tabel 3. Utilizarea forței de muncă în agricultura României¹⁰²

Denumire	Număr persoane ocupate	Pondere din total
Total agricultură din care	3,286.000	100,0
Lucrători pe cont propriu în exploatații individuale	3.082.268	93,8
Salariați	184,016	5,6
Patroni	6,572	0,2

¹⁰¹ Recensământul General Agricol din 02.12.2002 – 31.01.2003

¹⁰² Calculat pe baza Anuarului Statistic al României 2004 și a Recensământului General Agricol din 02.12.2002 – 31.01.2003

Societăți agricole de tip asociativ	13.144	0,4
-------------------------------------	--------	-----

Din totalul populației ocupate în agricultură, 47,3% reprezentau femeile, iar 52,7% bărbați. În perioada noiembrie 2001 – decembrie 2002, numărul total de zile-muncă utilizate în agricultură a fost de 695.925.666 zile, din care în exploatații individuale 655.370.543 zile, iar în cele comerciale de 40.556.123 zile. 94,2% din totalul zilelor lucrate aparțin exploatațiilor de tip individual și doar 5% celor de tip comercial cu personalitate juridică.

În medie, numărul de zile lucrate pe o exploatație a fost de 146,2, iar în cele de tip comercial 1.754,8, adică 96%, respectiv 4%.

Numărul de zile ce reveneau pe un ha SAU a fost de 50, din care în exploatații individuale 81,3 iar în cele comerciale 6,52, evidențiind diferența foarte mare de productivitate între cele două tipuri de exploatații. Numărul de zile/SAU a fost în exploatațiile de tip individual de 12,5 ori mai mare decât în cele comerciale.

**Tabel 4. Utilizarea resurselor de muncă în agricultura României¹⁰³
30.11.2001 – 01.12.2002**

Denumire	Număr de zile-muncă utilizate	Pondere
TOTAL	695.925.666	100,0
Din care		
Exploatații individuale	655.370.543	94,2
Exploatații comerciale cu personalitate juridică	40.556.123	5,8

Numărul de zile ce reveneau pe o persoană ocupată în agricultură a fost în intervalul mai sus amintit de 212, din care în exploatații individual 202, iar în cele de tip comercial 217. În ambele situații numărul de zile lucrate a fost sub media pe țară, de 290 – 300 zile pe an.

Productivitatea muncii pe o persoană ocupată exprimată prin PIB-ul creat a fost, în anul 2003, de trei ori mai mică în agricultură decât media pe țară.

Exprimat în Euro, PIB-ul creat de o persoană ocupată în economie, a fost, în anul 2003, de 5495 Euro, iar în agricultură, doar de 1808 Euro. Cursul de schimb a fost calculat pe baza datelor Băncii Naționale, respectiv 1 Euro = 37556 lei.

Tabel 5. Nivelul productivității muncii pe o persoană ocupată în agricultură în raport cu media pe economia națională în anul 2003¹⁰⁴

Denumire	Productivitatea muncii în Euro	Pondere
TOTAL economie națională	5.495	100,0

¹⁰³ Recensământul General Agricol din 02.12.2002 – 31.01.2003

¹⁰⁴ Calculat pe baza Anuarului Statistic al României 2004 și a Recensământului General Agricol din 02.12.2002 – 31.01.2003

Din care		
Agricultură	1.808	32,90

Calculată în Euro, productivitatea muncii pe o zi efectiv lucrată în agricultură a fost de numai 8,53 Euro, cu mult inferioară nivelurilor obținute în țările membre ale UE.

Din lucrare rezultă următoarele concluzii:

- mărimea medie a exploatațiilor se află cu mult sub nivelul UE, fapt ce va implica mari dificultăți privind adaptarea la concurența și cerințele UE;
- numărul mare de persoane ocupate în agricultură;
- folosirea incompletă a timpului de muncă dintr-un an calendaristic, media zilelor lucrate fiind cu mult sub media pe economia națională;
- numărul foarte mare de zile lucrate pe ha suprafață utilă și deci nivelul scăzut al productivității muncii pe persoană ocupată.

Bibliografie

1. *** Anuarul Statistic al Românie 2004
2. *** Recensământul General Agricol din decembrie 2002 – ianuarie 2003
3. Ioana Anda Milin – *Piața produselor agricole*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2006